

Daniel BRADEA*

GRĂDINA PUBLICĂ DIN TECUCI. SCURTĂ ISTORIE

The Tecuci Public Gardens. A short history

Abstract: *The article presents the evolution of the Public Gardens of Tecuci since their establishment until the present day. The sources used include new and previously unknown information, rich archival material, documents, institutional correspondence, memoirs and publications of the era. The personalities which are presented within where implicated in the realization of this “oasis” from center of Tecuci, a place of enjoyment and a stroll through time, pulsating of public life.*

Keywords: *improvement, Cincu, monuments, Săndulescu, promenade*

***

Tecuciul era considerat, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, „o grădină mai mare sau chiar o pădure” în care locuitorii se împăcau foarte bine cu aerul curat, verdeța și singurătatea. Se spune că aceste elemente erau predominante în oraș. Această imagine patriarhală a urbei era întregită de livezile, grădinile cu zarzavat și flori, proprietățile boierești cu grădini mari amenajate sau sălbatice, precum și plantațiile viticole de la Nicorești, cale de o jumătate de ceas de Tecuci¹. În oraș era celebră casa lui Alexandru Papadopol Calimah, „în formă de vilă modernă”, care avea pe zid „agățate zorele și glicinile, vilă străjuită de rândul de plopi drepti și înalți”², precum și alea cu aluni din grădina protopopului Gheorghe Dimitriu³, la umbra cărora luau adesea masa notabilitățile orașului. Din scrierile lui Calistrat Hogaș aflăm cum alea de aluni a dispărut, victimă a urbanizării, lăsând loc „drumului mare”, adică Bulevardul Gării care era un „drum larg și drept, ce plecă de la foișorul înfipt în inima târgului și tae de-a curmezișul spre gară”⁴ și pe care Nicolae Iorga avea să-l vadă „bine luminat și închis între șiruri de arbori care fac impresie, într-un oraș în care oamenilor le place a trăi curat și liniștit”⁵.

---

* MA, “Dunărea de Jos” University of Galati, Romania; e-mail: huschitu@yahoo.com

Date submitted: April 30th 2018

Revised version submitted: October 6th 2018

Accepted: October 9th 2018

¹ El Solfeo, *O bandă de hoți*, în „Telegraful”, anul XV, nr. 3720, 18 octombrie 1884, p. 2.

² Petrașcu 1935: 152-153.

³ Tatăl scriitorului Calistrat Hogaș.

⁴ Hogaș 1947: 111.

⁵ Iorga 1972: 213.

Astfel, bulevardul devine locul de promenadă al tecucenilor, unde prin 1871-1872 Nicolae Petrașcu îl vedea pe poetul Theodor Șerbănescu „la braț cu Ollănescu, plimbându-se seara pe sub castanii sălbatici”⁶.

În aceste condiții, în târgușorul cu viață tihnită și molcomă, o dată cu citadinizarea locuitorilor se simte necesitatea înființării unei Grădini Publice. Pentru amenajarea acesteia, Isprăvnicia a ales în anul 1844 un teren cu o suprafață generoasă pe locul unde astăzi se află Parcul „Carol I” și Cimitirul „Eternitatea”. Așa cum rezultă din „Sama d[umnealui] neguțătorului Toadir Nica di banii ci s-au cheltuit la Grădina Publică”⁷ au fost cheltuite, încă din acel an, sume importante pentru amenajarea grădinii. În perioada care a urmat lucrările nu au avansat prea mult, din moment ce la 17 martie 1852 Isprăvnicia ținutului Tecuci informa Departamentul Lucrărilor Publice că „șanțul cu care este încongiurat locul pomăzuit pintru Grădina Publică, unde acum nu să găsești nici un pom, fiind cu totul dărămat și reastupat”. Astfel, pentru a aduce Grădina în „stare bună” sunt folosiți la munca deținuții de la închisoarea din localitate cu speranța ca până la „toamna viitoare” să se „sădească copăcei cătră o mai bună înfrumusețare”. Din răspunsul Departamentului Lucrărilor Publice, Secția a 3-a, din 19 martie 1852, aflăm că „încuviința dispoziția primită în interesul înființării grădinii publice” și solicită Isprăvniciei să deschidă „o școală de copaci și cătră apropierea toamnei a regularisi săparea bortelor pentru plantarea copăceilor după înadins planu ce se va face de către arhitectul poliției Focșani, urmând ca copacii să fie procurați de la boerii particulari”⁸.

Adevărata amenajare a grădinii a fost realizată de Anton Cincu în timpul mandatului său de primar, când s-au plantat 1.400 de copaci⁹. La 25 de ani de la „însemnarea” locului destinat pentru Grădina Publică apar nemulțumiri pricinuite de faptul că acesta era situat în partea de nord-vest a urbei, dorindu-se în schimb „a fi mai în centrul orașului”, așa cum reiese din testamentul din 1 ianuarie 1868 al lui Theodor Săndulescu, unul dintre marii donatori ai orașului, care a lăsat municipalității 1.000 de galbeni pentru amenajarea Grădinii Publice¹⁰.

Într-o ședință a Consiliului Comunal din anul 1874, Anton Cincu cere și el „o grădină mai aleasă” pentru comună¹¹. Un an mai târziu doctorul J. Kopečki, în calitate de șef al Serviciului Sanitar al Districtului, îi comunica primarului decizia din 6 aprilie 1875 a Consiliului Hygienei

⁶ Petrașcu 1935: 123.

⁷ La poziția nr. 53 în „Opis di documenturile primite di la casa răpos<atului> spăt<ar> Constandin Vidră privitoare proprietății moșăi Opștii târgului, numită Tecuciu și Focșa” (Andronache 2002, doc. 145: 185-190).

⁸ *Ibidem*, doc. 161: 208-209, „Isprăvnicia ținutului Tecuci înștiințează Departamentul Lucrărilor Publice din capitala Moldovei asupra măsurilor ce a luat pentru crearea Grădinei Publice în localitatea de reședință.”

⁹ DJAN Galați, *fond Primăria orașului Tecuci*, dosar nr. 14/1931, f. 9v.

¹⁰ Balaban 1907: 15.

¹¹ Andronache 1999: 200.

Publice și Salubrității de a se înființa „o grădină publică câtă se poate în centrul urbei”. La propunerea consilierului Cuza, aprobată favorabil de Consiliu, lucrările „începute la grădina publică de mai înainte” pentru care primăria avea bani alocați în „bugetul anului curentu” sunt oprite. În aceste condiții doctorul J. Kopečki îi solicită primarului a se „conforma și a lua dispozițiunile necesare pentru a vă înțelege cu Consilulu Permanentu a județului care, în jurul Palatului Administrativ situat în centrul orașului, posedă asemenea grădină care singură poate corespunde scopului doritu”¹². Acest teren, situat la apus de Piața Observatorului, a fost cumpărat de „Județ” în anul 1873 de la Petrache Ciucă¹³.

Pe de altă parte, în anul 1876 Grădina Publică de la marginea orașului este deposedată de o mare suprafață de teren. În acest an are loc o ședință extraordinară a Consiliului Comunal al urbei Tecuci în care s-a hotărât înființarea cimitirului orașului „pe dial din Grădina Publică”. Se stabilește ca „locul pentru cimitir să fie pe locul liber din dial începându din muchia dialului înspre apus cât va fi necesar pentru cuvântul că pe vale, în Grădină, apa esti pria aproape”, urmând ca această decizie să fie aprobată și de Comitetul Permanent al județului¹⁴.

Lăsată în părăsire de autorități, grădina de la marginea orașului devine locul de unde locuitorii cartierului Poșta își procurau „paie și fân de la ariile din funtu Grădinii Publice a acestei urbe”. Se mai întâmpla ca aceste furaje să fie luate uneori de soldații ruși, așa cum aflăm dintr-o plângere adresată primarului la 8 mai 1877¹⁵.

Cei 3.500 de galbeni lăsați de Theodor Săndulescu pentru „facerea unei școli, unei grădini publice și unei capelle la Cimitirul orașului” erau de mult cheltuiți. Într-un raport întocmit de George Lahovary referitor la administrația județului și a orașului Tecuci, se spune că „sunt peste zece ani trecuți, niciuna din aceste dispozițiuni ale donatorului nu s-au îndeplinit. Concluzia fiind aceea că în genere comuna Tecuci este rău administrată”¹⁶.

În aceste condiții privirile autorităților se îndreaptă spre grădina din „jurul Palatului Administrativ situat în centrul orașului,” care ocupa o suprafață mică de teren și nu necesita mari sume de bani pentru amenajare. Din dispoziția primarului Gheorghe Cuza s-a refăcut șanțul din jurul grădinii, s-a construit un pavilion și s-au plantat arbori și arbuști¹⁷.

În anul 1879 în interiorul Grădinii Publice din centrul orașului s-a construit un bufet, iar muzica Regimentului 24 de Dorobanți cânta de două

¹² DJAN Galați, *fond Primăria orașului Tecuci*, dosar 1/1874, f. 2.

¹³ A fost agă și președinte al judecătoriei Tecuci (Sion 1892: 416).

¹⁴ DJAN Galați, *fond Primăria orașului Tecuci*, dosar 2/1876, f. 52. Ajutorul de primar Ghiță Popovici, în cuvântul său a spus că inițial fusese un alt loc pentru amenajarea cimitirului: „este un loc pi dialul din drumul ce merge la Focșani, care s-au înconjurat cu de vreo trei ani trecuți, pentru a face acolo Cimitirul.”

¹⁵ *Ibidem*, dosar 2/1877, f. 7.

¹⁶ Andronache 2015: 406.

¹⁷ Andronache 1999: 200.

ori pe săptămână, joia și duminică¹⁸. Patru ani mai târziu antreprenorul chioșcului a reclamat primarului faptul că, deși primește o sumă consistentă atât din bugetul comunei cât și din cel al județului, „muzica” nu-și respectă programul și „nu cântă în grădină”, iar atunci când o face „cântă câte 1-2 ceasuri și apoi pliacă, ceia ce, în alți ani, era regulat a cânta de la 6-11 ciasuri [din] noapte”. Răspunsul Comandantului Regimentului 24 Dorobanți a venit la 25 mai 1883, la doar 6 zile după reclamația antreprenorului. Din acesta rezultă nemulțumirea produsă de sumele insuficiente alocate în bugetul anului 1883/84 pentru „a se putea subține gagiștii și șeful lor”. Cu toate acestea, la solicitarea primarului „muzica” continuă să cânte joia și duminică de la 6 la 9 seara, deși „modesta plată de 17 fr. ce i se cuvine pentru uo seară este chiaru pe nimicu o muzică militară să cânte 3 ore”, se arată în răspunsul comandantului¹⁹.

Tot în anul 1883 în Grădina Publică s-au plantat de către grădinarul primăriei, Ionu Gândacu, copacii oferiiți de Anton Cincu din pădurea pe care acesta o deținea la Buciumeni, autoritățile plătind doar transportul acestora²⁰.

În anul 1887 Primăria repară bufetul, montează 40 de bănci și plantează arbori. Grădina Publică este dotată cu 57 lămpi de iluminat, care erau aprinse de două ori pe săptămână, iar muzica Regimentului de Dorobanți este subvenționată de Primărie cu „obligațiune de a cânta de trei ori pe săptămână în grădină, pentru amuzamentul publicului”. Grădina era îngrijită de un grădinar, care timp de 7 luni pe an avea un ajutor²¹.

După ce în anul 1896 Costache Căsăndrescu a realizat împrėjmuirea Grădinii Publice²², în anul următor aceasta a suferit transformări de amploare. Pentru efectuarea lucrărilor de reamenajare a Grădinii Primăria a apelat la serviciile grădinarului austriac Ritter Otto, care a întocmit „schița de plantațiuni”²³.

Informații despre grădinile publice din orașul Tecuci găsim în manualul învățătorului Nicolai I. Crivăț, intitulat „Geografia Județului Tecuci”, tipărit în anul 1886. Autorul consemnează locul unde erau situate cele două grădini: „una lângă tîrgul vitelor și alta în centrul orașului, lângă Prefectură”²⁴. În „Dicționarul geografic, statistic și istoric al județului Tecuciu” publicat în 1897, Theodor N. Ciuntu menționează și el cele două grădini publice, cu precizarea locului în care erau amplasate: „una în

---

¹⁸ Andronache 2001b: 30.

¹⁹ DJAN Galați, *fond Primăria orașului Tecuci*, dosar 7/1883, f. 8.

²⁰ *Ibidem*, f. 4.

²¹ *Expunerea situațiunei comunei Tecuciu, pe perioada 1 octombrie 1886 – 1 ianuarie 1888*, în „Monitorul Oficial”, nr. 24, din 1 (13) Mai 1888, p. 549.

²² DJAN Galați, *fond Primăria orașului Tecuci*, dosar 8/1874, f. 6.

²³ „Epoca”, seria 2, anul 3, nr. 520, 27 iulie 1897, p. 2.

²⁴ Crivetz 1886: 17.

centrul orașului pe strada Carol I și alta la marginea de miază-noapte, tot pe strada Carol I; la marginea de apus a acestei grădini, se află cimitirul²⁵.

O descriere din această perioadă a Grădinii Publice tecucene avem și de la scriitorul Alexandru Lascarov-Moldovanu: „Nelipsita grădină publică provincială, care la Tecuci era un soi de manej în mijlocul orașului, un O mare, în mijloc având flori, iar pe trupul lui prundiș²⁶. Scriitorul și memorialistul Nicolae Petrașcu o denumea „grădina neamțului, cea cu gherghinele și dăliile cât pălăria”, care de la distanță te îmbăta cu mirosul florilor, acesta fiind locul în care se plimba în copilărie împreună cu prietena sa Marița²⁷.

La începutul secolului XX Grădina Publică devine atât loc de promenadă cât și de petreceri. Despre modul în care se desfășurau acestea ne povestește Ion Dongorozi: „Dumineca seara – vara la Grădina Publică, iarna la casinou – se știa regula; o masă lungă, cu fața de olandă, în cap colonelul (comandantul Regimentului de Roșiori) având la dreapta pe nevastă-sa iar în stânga pe signor Berthelotty; drept în față, la celălalt cap de masă, pe maiorul ajutor, iar pe de lături înșirați după grad și vechime, 20-25 de ofițeri – dar numai din regimentul de roșiori și numai dintre cei neînșurați. Vara café glacé cu biscuiți de Hamburg, apoi șampanie cu pișcoturi comandate înadins de la Capșa. Iarna, pate de foie gras, icre tescuite, stafide de Madeira cu fistic, și de la început până la sfârșit tisană,

---

²⁵ Ciuntu 1897: 208. Parcul de la marginea orașului era văzut de Nicolae Iorga, la sfârșitul anului 1909, astfel: „Ieși din Tecuci prin lunga stradă pe care o încheie clădirea nouă a gimnaziului, scos, cum se vede, la aer curat. În stânga se vede turnulețul unei biserici de cimitir, iar în față, minunații copaci ai unei mari grădini părăsite – totuși proprietate a comunei – își răsucesc trunchiurile în goala desperare neagră a iernii, pe când buruienile năvălitoare zac moarte pe iarba îngălbenită de vânturile reci” (Iorga 1967: 345). În visteria primăriei a intrat, în anul 1914, de la Societatea română anonimă „Carl Francke” o donație în valoare de 12.000 lei destinată reamenajării parcului comunal (DJAN Galați, *fond primăria orașului Tecuci*, dosar 7/1914, f. 71v). Alexandru Lascarov Moldovanu considera că „al doilea loc de plimbare era grădina cimitirului, o pădurice minunată cu alei de plopi și cu stejari bătrâni. Azi nu mai este căci a pus-o jos hulpava lăcomie rusească în războiul trecut” (Andronache 2001a). Documentele spun că la aceste distrugerii au contribuit și trupele române. Primarul orașului Tecuci se plânge la 12 mai 1917 ministrului de interne că „trupele române în trecere în acest oraș au făcut mari devastări în dauna comunei, distrugându-să parcul comunal în întregime, tăindu-să toți arborii ca lemne de foc, s-au ars și crucile mormintelor, s-au luat pentru hrana cailor tot furagiul companiei de pompieri ce era depozitat acolo, asemenea s-au ars zaplazurile și băncile de la școli” (DJAN Galați, *fond Primăria orașului Tecuci*, dosar 23/1916, f. 14).

²⁶ Andronache 2001a: 97.

²⁷ Memorialistul tecucene ne-a lăsat și descrierea unei astfel de plimbări în Grădina Publică: „Ajunși, intrărăm în grădină, trăgând cu greu poarta de lemn de la gardul de nuele; ne plimbarăm pe cărarea din mijlocul grădinii sub razele fierbinți ale unui soare a ploaie; în fund privirăm tablele cele mari cu flori și pe cele culcate sub ochiuri de geamuri și Irma, fetița cea șchioapă a grădinarului, oferii Mariței două dalii, pe care ea le miroși” (Petrașcu 1939: 253-254). Totuși, are și cuvinte mai puțin măgulitoare atunci când îi pune în gura lui Enache, „fratele maică-mii,” expresia, „nu ca mortăciunea de grădină publică de la Tecuci, fără arbori” când o compară cu „grădina plină cu arbori” de la Galați (Petrașcu 1941: 267).

ca să se poată bea mai mult. Snoavele și glumele țineau atunci ceasuri și ceasuri”²⁸.

De Sfântul Petru se organiza în oraș tradiționalul iarmaroc care, relatează Ion Dongorozi, „era prilej pentru liceeni de făcut curte demoazelor, iar pentru slujnice, ordonanțe și pompieri, prilej de dragoste în toată voia prin tufișurile din Grădina Publică. În serile când nu cânta muzica, până se spărgea iarmarocul – adică până după Sân Petru – în grădină era întuneric beznă, iar amândouă porțile de grilaj, ferecate cu lanț și lacăt”²⁹.

Grădina Publică era și locul unde nu o dată au avut loc scandaluri. Despre unul dintre acestea s-a relatat în presa bucureșteană a anului 1897. Ce se întâmplase? În seara zilei de 22 iulie a respectivului an, un colonel, Văleanu³⁰, a venit în grădină cu un câine. Grădinarul Riter Otto îi atrage atenția „că introducerea câinilor este oprită”. Drept răspuns, colonelul îl agresează, „lovindu-l peste față pe bietul grădinar cu o cravașă ce avea în mână. Grădinarul țipa, se aduna lume prin jurul lor, iar colonelul, după ce-l bate bine, - conform relatării autorului articolului- își chema câinele și începu să se preumbe ca și cum n’ar fi făcut nimic. Grădinarul a raportat cazul d -lui Primar, care a trimis pe polițai să cerceteze”. În articol se mai spune că „lumea a rămas foarte indignată de purtarea acestui colonel și cea mai mare parte a plecat din grădină”, iar grădinarul care era supus austriac a reclamat la ambasadă și la divizia din Galați³¹.

În Grădina Publică distrusă în urma bombardamentelor germane din timpul războiului s-au făcut importante lucrări de reabilitare în toamna anului 1921. Cu acest prilej, în mijlocul parcului a fost amenajat un cazinou³².

De-a lungul timpului în Grădina Publică au fost construite mai multe clădiri: Teatrul - care a fost distrus de un incendiu la 24 ianuarie 1929³³; Tribunalul - în localul căruia a fost instalat la 30 iulie 1917 Comandamentul Armatei I română condusă la acea dată de generalul Eremia Grigorescu³⁴; catedrala „Sfântul Gheorghe” (piatra de temelie a fost pusă la 31 iulie 1938 de Prea-Sfințitul Arhiepiscop-vicar Ilarion Băcăoanul, de la Episcopia Romanului)³⁵. După război, în anul 1949 a fost amenajat bazinul fântânii arteziene în spațiul preluat de la fosta Piață a Observatorului³⁶. Schițele tehnice ale bazinului fântânei arteziene și amforelor au fost făcute de italianul Eduard Mobilio care a lucrat și la

²⁸ Dongorozi 1926: 8-13.

²⁹ *Ibidem*: 14-15.

³⁰ Colonelul Văleanu Dimitrie deținea funcția de comandant al Regimentului 1 Roșiori Tecuci.

³¹ „Epoca”, seria 2, anul 3, nr. 520, 27 iulie 1897, p. 2.

³² Andronache 2001b: 47.

³³ *Ibidem*: 51.

³⁴ *Ibidem*: 45.

³⁵ Burlacu 2015: 10.

³⁶ Andronache 2001b: 64.

construcția catedralei „Sfântul Gheorghe”³⁷. Deși lucrările de reamenajare, prin care Grădina Publică își dublează suprafața în urma mutării vechii piețe, s-au terminat în primăvara anului 1951³⁸, inaugurarea a avut loc în data de 7 noiembrie 1949 când parcul primește numele „7 Noiembrie”³⁹. Autorii proiectului de amenajare în stil geometric-peisagistic au fost inginerul agronom Costache Hogaș și arhitectul Ionel Flavian⁴⁰.

În Grădina Publică și-au găsit locul mai multe monumente și busturi precum o cruce de stejar pe locul unde, într-o fântână, au fost găsiți în 1917 patru cercetași morți (noiembrie 1925)⁴¹, bustul folcloristului Tudor Pamfile în partea centrală a Grădinii (17 iunie 1928)⁴², busturile scriitorilor Mihai Eminescu, Nicolae Bălcescu, Aleksandr S. Pușkin și Maxim Gorki (aprilie 1960)⁴³ și Aleea personalităților (inaugurată pe 7 septembrie 2000)⁴⁴. Busturile personalităților au fost realizate de sculptorul tecucean Dan Mateescu și îi reprezintă pe Costache Conachi, Ion Petrovici, Ștefan Petică, Mihail Manoilescu, Alexandru Papadopol Calimah, Hortensia Papadat Bengescu, Iorgu Iordan, Mihai Berza, Constantin Narly și Ilie Matei.

De-a lungul timpului Grădina Publică din Tecuci a fost locul unor manifestări de larg interes pentru locuitorii orașului: spectacole, festivaluri, expoziții, defilări, concerte de fanfară, serbările de sfârșit de an ale elevilor etc. De pildă, la 23 mai 1916, cu ocazia vizitei sale la Tecuci, Regina Maria este primită la pavilionul din Grădina Publică deoarece acesta era „singurul

---

³⁷ Burlacu 2015: 9-10.

³⁸ Andronache 2001b: 65.

³⁹ Stănilă 2013: 102.

⁴⁰ Andronache 2016: 145.

⁴¹ Ion Tic, *Fântâna Cercetașilor* în „Ilustrațiunea Română”, nr. 13, an 16, 21 martie 1934, p. 6. Autorul face în articol o descriere a tragicelor evenimente de atunci: „Alții – printre care și d. Ghițulescu, un cunosător al lucrurilor de pe atunci, inițiatorul Monumentului cercetașilor și al atâtor opere frumoase – spun că cercetașii au poposit într-o noapte în această grădină publică, după lungul și chinuitorul calvar al refugiului. Pavilionul era supra-aglomerat cu trupe care soseau din Muntenia. Copilașii, neavând nici un fel de adăpost, au intrat în fântâna care era prevăzută cu o scară de fier. Cercetașii s-au așezat pe treptele scării. Începând ploaia, ei au tras capacul fântânei, care o închidea ermetic. Adormind, - fie din cauza gazelor, fie din cauza oboselii, - ei au căzut în adânc, înecându-se... Adevărul e că aici, în această fântână, s-au găsit trupurile lor nevinovate și că aici odihnesc oasele lor. Crucea de la căpătâi amintește sacrificiul anonim al atâtor cercetași fără nume care au murit ca și ei, jertfă pe altarul războiului pentru întregirea neamului”.

⁴² Bustul era opera sculptorului Ion Dumitriu-Bârlad și se afla în centrul Grădinii Publice. Ceremonialul a debutat cu un serviciu religios oficiat de episcopul Iacov al Hușilor și preoții Furtună (directorul seminarului din Dorohoi), dr. Savin (Dorohoi), N. Conduratu și Velniceru. Monumentul a fost recepționat în numele primăriei de C. Condrache decanul avocaților și consilier local. (*Desvelirea bustului scriitorului Tudor Pamfile. Frumoasa manifestație de la Tecuci*, în „Adevărul”, an 41, nr. 13648, 19 iunie 1928, p. 2).

⁴³ Andronache 2001b: 69.

⁴⁴ *Ibidem*: 91.

loc unde putea să fie primită M. S. Regina și unde putea să împartă ajutoare”⁴⁵.

În anul 1965 pe aleile din fața Tribunalului sunt amplasate panourile cu fotografiile din cadrul expoziției „Tecuci - realități contemporane” realizate de profesorul Ștefan Andronache⁴⁶. În anul 2007 acesta a inițiat proiectul albumului „Colț de rai tecucean: Grădina Publică Tecuci concesionată de Vasile Danailă Pazvante”, fiind unul dintre realizatorii fotografiilor alături de Mihail-Cristian Rachieru.

Grădina Publică cunoaște o perioadă de adevărată înflorire începând cu anul 1994, când îi este concesionată lui Vasile Danailă Pazvante. În grădină a fost amenajată o zonă în care se intra prin Poarta Întrebărilor și unde se găseau Aleea Concilierii, Golgota, Sfatul bătrânilor, Masa înțelepciunii. Până în decembrie 2012 a putut fi admirată și o colecție de circa 15.000 de eșantioane de minerale și flori de mină. Nu erau de neglijat nici cascadele, fântânile arteziene, păsările exotice și aranjamentele florale cu numeroase specii de trandafiri, lalele, magnolii, clematite, glicine, azalee, petunii, hortensii, crizanteme, arbusti și arbori ornamentali. Impresionată de această simfonie a culorilor, Profira Vidrașcu, director al Grădinii Botanice din Iași, își exprima astfel admirația față de parc: „Speciile de flori și arbuști introduse de Vasile Dănăilă în România constituie un loc de referință pentru toate amenajările din țară, inclusiv pentru grădinile botanice”⁴⁷. O interesantă descriere a Grădinii Publice din Tecuci face și Ștefan Andronache: „«Colțul de rai tecucean» sau «Parcul lui Pazvante» este o autentică oază de verdeață predestinată recreerii și bucuriei de a trăi, un loc parcă încredințat de Dumnezeu unui om vrednic și foarte pasionat. Aici își dau întâlnire, ca nicăieri în altă parte, florile multicolore și încărcate de parfumuri, ciripitul păsărilor exotice, susurul neconținut al apelor cascadelor și muzica ambientală reconfortantă. În plus, cei care se opresc în grădina tecuceană descoperă și o prețioasă colecție de flori de mină, care a devenit prima expoziție de acest gen în aer liber din România. Această veritabilă grădină a splendorilor, la care trudește cu pricepere și multă sensibilitate Vasile Dănăilă Pazvante, s-a conturat, de mai multă vreme, ca singurul brand viabil și fără de rival al municipiului Tecuci”⁴⁸.

Grădina Publică ocupă o suprafață de 2,5 ha, din care 1,5 ha zonă verde, iar în ultimii ani a fost supusă unui amplu proces de modernizare

---

⁴⁵ Bradea 2017: 33.

⁴⁶ Ștefan Andronache, profesor, director timp de peste 30 de ani al Bibliotecii Municipale „Ștefan Petică” din Tecuci. Pasionat colecționar de carte poștală, artist fotograf membru al Asociației Artiștilor Fotografi din România. Distins om de cultură și publicist. Autor a numeroase lucrări de istorie și cultură locală, memorialistică și însemnări de călătorie.

⁴⁷ *Colț de rai tecucean: Grădina Publică Tecuci concesionată de Vasile Danailă Pazvante*, Fundatia Culturală „Dr. Constantin Teodorescu” Bârlad, jud. Vaslui, 2007. Alte trei ediții ale albumului au fost tipărite în 2008, 2009 și 2010.

⁴⁸ *Ibidem*: 3.

care a vizat asfaltarea parțială a aleilor, montarea de borduri, modernizarea iluminatului, a instalației de alimentare cu apă, mutarea bustului lui Alexandru Ioan Cuza etc.

În ședința Consiliului local din 29 ianuarie 2015 s-a luat decizia ca Parcul Central să fie redenumit Parcul „Alexandru Ioan Cuza”⁴⁹. La 12 august 2017, cu ocazia manifestărilor dedicate „Centenarului marilor victorii de la Mărășești, Mărăști și Oituz”, lângă clădirea în care a funcționat în timpul războiului comandamentul Armatei I Română condusă de generalul Eremia Grigorescu a fost dezvelită o placă omagială⁵⁰.

Așadar, istoria Grădinii Publice din Tecuci a fost plină de întâmplări mai vesele sau mai triste, o istorie care se scrie neîncetat, chiar și în zilele noastre. Spre exemplu, pe 5 octombrie 2018, în cadrul unor manifestări de amploare prilejuite de sărbătorirea Centenarului Marii Uniri, pe una dintre aleile Grădinii a fost dezvelit bustul Ecaterinei Conachi-Vogoride (Cocuța). Opera sculptorului Dan Mateescu prezintă chipul luminos și haric al eroinei Miciei Uniri, care n-a fost încă așezată pe soclul recunoștinței meritate.

SURSE BIBLIOGRAFICE

Arhivistice

DJAN Galați, *Fond primăria orașului Tecuci*

Jurnalistic

„Adevărul” 1928, „Epoca” 1897, „Ilustrațiunea Română” 1934, „Monitorul Oficial” 1888, „Telegraful” 1884

Volume, studii, articole

ANDRONACHE, Ștefan (coord.), *Monografia orașului Tecuciului*, Ed. Geneze, Galați, 1999

ANDRONACHE, Ștefan (selecție, cuvânt înainte și note biografice), *Amintiri dintr-un oraș moldovenesc*, Editura Geneze, Galați, 2001a

---

⁴⁹ În ședința Consiliului local Tecuci din 29 ianuarie 2015 s-a luat decizia ca denumirile oficiale a parcurilor din oraș să fie schimbate după cum urmează: „Parcul Central” situat în centrul municipiului a fost denumit „Parcul Alexandru Ioan Cuza”; „Parcul Crâng” situat în partea de nord a municipiului s-a transformat în „Parcul Carol I”; „Parcul 1 Mai” situat în zona Bulevardului Victoria în „Parcul Regina Elisabeta”; „Parcul Cercetașilor” situat în spatele Colegiului Național de Agricultură și Economie în „Parcul Oltea Doamna”; „Parcul Dendrologic” situat în partea de sud a municipiului Tecuci în „Parc Dendrologic-Tineretului”; „Parcul Liliacului” situat în imediata apropiere a Gării de Nord în „Plaiul răzeșilor”.

⁵⁰ Pe această placă este inscripționat următorul text: „1917–2017. În amintirea eroilor care au făcut din curaj, o datorie împlinită. În această clădire a funcționat centrul de comandă al Armatei I. În vara anului 1917 Tecuciul a fost unul din locurile în care a renăscut curajul armatei române rămas în memoria neamului prin marile victorii de la Mărășești, Mărășești, Oituz. Omagiul tecucenilor. 12 august 2017”.

- ANDRONACHE, Ștefan, *Tecuci: Evenimente, instituții, personalități, publicații: ghid*, Ed. revăzută și adăugită, Biblioteca Municipală „Șt. Petică”, 2001b
- ANDRONACHE, Ștefan, *Documente istorice tecucene*, vol. 3, Biblioteca Municipală Tecuci, 2002
- ANDRONACHE, Ștefan, *Tecuciul în documente și publicații*, Editura GraphoPress Tecuci, 2015
- ANDRONACHE, Ștefan, *Tecuciul și împrejurimile sale. Ghid turistic*, Editura GraphoPress, Tecuci, 2016
- BALABAN, Dimitrie, *Cartea donatorilor orașului Tecuci*, Tipografia „Gutenberg”, București, 1907
- BRADEA, Daniel, *Tecuciul în anii Primului Război Mondial*, Adi Center, Iași, 2017
- BURLACU, Viorel, *Catedrala Sfântul Gheorghe-Tecuci*, Editura Performantica, 2015
- CIUNTU, N. Theodor, *Dicționarul geografic, statistic și istoric al județului Tecuciu*, Stabilimentul grafic I.V. Socecu, București, 1897
- Colț de rai tecucean: Grădina Publică Tecuci concesionată de Vasile Danailă Pazvante*, Fundatia Culturală „Dr. Constantin Teodorescu” Bârlad, jud. Vaslui, 2007
- CRIVETZ, I. Nicolai, *Geografia județului Tecuciu*, pentru clasa a II-a primară, Ediția a doua, Tecuciu, Ed. Librăriei Ioan Slăvescu, 1886
- DONGOROZI, Ion, *Signor Berthelotty*, Biblioteca Semănătorul, Nr. 130-131, Ed. Librăriei Diecezane, Arad, 1926
- HOGAȘ, Calistrat, *Pe drumuri de munte II - răzlețe și diverse*, cu o prefață de Vladimir Streinu, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1947
- IORGA, Nicolae, *Oameni cari au fost*, vol. II, Ediție îngrijită și note de Ion Roman, Editura pentru Literatură, București, 1967
- IORGA, Nicolae, *România cum era până la 1918*, vol. 2, Editura Minerva, București, 1972
- PETRAȘCU, Nicolae, *Dimitrie C. Ollănescu în „Icoane de lumină I”*, Editura Tip. Coop. „Litera”, București, 1935
- PETRAȘCU, Nicolae, *Marița lui Iacomî – Amintire în „Icoane de lumină II”*, Editura Bucovina București, 1939
- PETRAȘCU, Nicolae, *Un om fericit în „Icoane de lumină IV”*, Editura Casei Școalelor, București, 1941
- SION, Constandin, *Arhondologia Moldovei. Amintiri și note contemporane*, ediție îngrijită de Gh. Ghibănescu, Iași, 1892
- STĂNILĂ, Cristian, *Tecuci-Studiu de geografie urbană*, Ed. Grapho Press, Tecuci, 2013